

Het zevende zegel

HET ZEVENDE ZEGEL

Pascal en Laura van der Linden

Auteurs: Pascal en Laura van der Linden
Ontwerp en foto omslag: Pascal van der Linden
ISBN: 9789464485066
Druk: eerste druk
© 2024 Pascal en Laura van der Linden

HET ZEVENDE ZEGEL

DEEL 3

Het Boekenbeeld

Proloog

‘Ik ben bang dat we verdwaald zijn.’ Stefan kijkt speurend om zich heen. Samen met zijn pasgetrouwde vrouw is hij er in de vrije natuur op uit getrokken om te genieten van de rust en de stilte.

‘Hoe kan dat nou, je hebt altijd zo’n goed richtingsgevoel,’ zegt Natsumi verbaasd.

‘Eh, we hebben waarschijnlijk een afslag gemist.’ Hij bestudeert nog eens nauwkeurig de kaart, die hij voor alle zekerheid meegenomen heeft voor het geval er geen bereik is. ‘Het klopt niet meer; de kaart is verouderd. Ik had mijn kompas mee moeten nemen, stom van me.’

‘Wat nu?’

‘Laten we daar de spoorweg oversteken en dan rechtsaf slaan.’

‘Akkoord.’

Zwijgend lopen ze verder, totdat ze bij een hek uitkomen. ‘Als we hier nou eens overheen klimmen, dan kunnen we een heel stuk afsnijden.’

‘Zo hoog? Dat lukt me nooit!’

‘Ik help je wel, kom op.’ Met zijn handen maakt hij een kuiltje en helpt haar over het hek heen. Daarna klimt hij er zelf over, het gaat hem gemakkelijk af. Ze zijn nog maar net aan de andere kant of er komt een auto aangereden. Een fors gebouwde bewaker stapt uit.

‘Hé, wat doen jullie hier? Dit is verboden terrein!’

‘Het spijt ons, we zijn verdwaald,’ zegt Natsumi vlug.

‘Niets mee te maken, instappen en opschieten.’

‘Maar we kunnen hier echt niets aan doen,’ protesteert Stefan nog; de bewaker duwt hen echter hardhandig de auto in.

Met een rotvaart rijdt de bestuurder over het golvende terrein tot aan een groot, groen kubusgebouw. Meteen na aankomst worden ze van elkaar gescheiden. Een man in een witte jas komt Stefan tegemoet en voert hem naar een experimentele behandelkamer. Daar moet hij op een stoel plaatsnemen en een speciaal drankje slikken. Zodra hij het ingenomen heeft, voelt hij zich duizelig worden.

Alles vloeit in elkaar over. De kleuren lopen door elkaar heen; de deuren, de ramen zijn niet meer te onderscheiden, maar vermengen zich tot een draaijerige, vormloze massa. Heel in de verte hoort hij de bezwerende stem van de dokter, die hem zijn gedachten op wil dringen. Uit alle macht verzet hij zich hiertegen. Hoe de arts het ook probeert, hij slaagt niet in zijn opzet.

1. Aanslag op de Oudste Stad

‘Wat een nare nachtmerrie heb je gehad!’ Met een bezorgd gezicht ziet Natsumi haar echtgenoot aan.

‘Vind je?’ Hij probeert zijn stem zo laconiek mogelijk te laten klinken.

‘Misschien komt het doordat we het de laatste tijd niet gemakkelijk hebben gehad,’ piekert ze hardop. ‘Dat gedoe met mijn verblijfsvergunning, het overlijden van Jacob én ons huwelijk, nogal enerverend allemaal.’

‘Ik weet het niet,’ antwoordt hij aarzelend. ‘Je hebt wel gelijk dat we sinds onze terugkeer van vakantie aardig wat over ons heen hebben gekregen. Maar deze droom kan ook een waarschuwing inhouden.’

‘Een waarschuwing? Waarvoor dan?’

Hij haalt zijn schouders op. ‘Geen flauw idee. Hoe dan ook, het is de dokter niet gelukt om mij te hypnotiseren, de droom is toch ergens goed afgelopen.’

‘We werden anders wel van elkaar gescheiden! O Stefan, zouden we misschien toch niet de goede weg lopen?’

‘Waar denk je aan?’

‘Dat weet je toch wel. Misschien is het beter open kaart te spelen en eerlijk in de samenkomst te getuigen dat ik twee ogen gezien heb.’

Meewarig schudt hij zijn hoofd. ‘Is dat de juiste interpretatie? Ik heb me al eens vaker vergist. Na mijn droom van de Agapèwandeling was ik ervan overtuigd dat ik toch naar de Priesteres moest gaan om voor mezelf te laten bidden. Als ik daaraan terugdenk ...’

‘Zo verkeerd was dat niet; nu zit je in de Verzetsgroep.’

‘Wil jij dan ook door die vernedering heen?’

‘Nee, liever niet, maar ik zie geen andere oplossing.’

Hij zucht. ‘Luister, Natsumi, als jij echt in je hart ervan overtuigd bent dat je de waarheid moet zeggen, dan moet je dat doen. Echter, wees je wel bewust van de consequenties ... Wat je ook doet, ik sta altijd achter je, vergeet dat niet. Wie aan jou komt, komt aan mij. Ik hou van jou, meer dan van wie ook in de hele wereld.’

Een glimlach komt op haar gezicht en daar verschijnen de twee kuiltjes in haar wangen weer. Ze staat op en kust hem. ‘Samen zullen we er wel uitkomen.’

‘Ja, samen. Je staat er niet alleen voor.’

‘Nee, ik ben met de liefste man van de wereld getrouwd, dus moet het goed kunnen komen.’

‘Zo is dat.’

‘Tom, gelukkig, je leeft nog!’

‘Het is maar wat je leven noemt, Stefan. Chaos en paniek alom, het is hier hel. Wees maar blij dat jij en Natsumi niet meer in de Oudste Stad zijn.’

Het is ruim een week na hun huwelijk en Stefan heeft een aangeslagen Tom aan de lijn. ‘Op televisie heb ik het een en ander gezien; daarna heb ik verscheidene keren geprobeerd je te bellen, maar elke keer kreeg ik geen gehoor.’

‘Klopt, het telefoon- en internetverkeer heeft een tijdje plat gelegen en de stroom was uitgevallen.’

‘Heb je zelf nog gevaar gelopen?’

‘Niet direct, maar een toren in de buurt waar ik werk, is door een raket getroffen. Dat was me een klap, man; ik dacht even dat het bij ons was. Door de dreun zijn ook in ons gebouw talloze ramen gesneuveld; gelukkig raakte niemand ernstig gewond.’

‘Dat scheelde dus niet veel.’

‘Het was door het oog van de naald, ja.’

‘En nu?’

‘Het is nog steeds niet best. Om de haverklap loeien er sirenes en moeten we hals over kop naar de schuilkelders vluchten. Wie tijdens een aanval op straat is, zoekt dekking achter auto’s of muurtjes. Een normaal leven is er niet meer bij.’

‘Het lijkt me afschuwelijk.’

‘Wat zal ik zeggen? Het is een complete nachtmerrie: de rookpluimen die je veraf of dichtbij ziet; het gedreun van inslagen dat door merg en been gaat; de kraters met gefragmenteerd beton; bewoners die wanhopig naar vermisten zoeken; de doden en gewonden die weggedragen worden; een kind dat zijn moeder kwijt is geraakt; mensen die op straat schreeuwen om wraak en vergelding.’

‘En je blijft gewoon doorwerken?’

‘Zo goed en zo kwaad als het gaat, maar veel winkels en kantoren zijn gesloten evenals de scholen. Er wordt volop gehamsterd en de supermarkten raken door hun voorraden heen. Iedereen is gespannen en prikkelbaar. Maar hoe erg het overdag ook is, het zwaarst zijn toch wel de

nachten. Ik doe bijna geen oog dicht en schrik van het minst geringste geluid.'

'Hoelang moet je het daar nog volhouden?'

'Officieel tot 1 januari, maar ik hoop dat mijn werkgever me eerder terugroept. Ik heb al contact hierover met hem gehad en de kans is groot dat ik de Oudste Stad voortijdig mag verlaten om terug te keren naar het Grije Noorderland. Wat mij betreft kan dat niet snel genoeg wezen.'

'Natsumi en ik zullen voor je bidden.'

'Man, heb je nou echt niets beters te doen?'

'De Vredevorst heeft je leven gespaard, Tom. Een beetje dankbaarheid en vertrouwen zou wel op zijn plaats zijn.'

'Eerlijk gezegd heb ik meer vertrouwen in mijn werkgever dan in jouw Vredevorst, en in de militaire macht van het Oudste Volk natuurlijk. Ze zullen dit probleem vermoedelijk snel wegbombarderen.'

'Leer je dan niets van wat er om je heen gebeurt? Geweld roept steeds weer nieuw geweld op; het begint met een klein incident en escaleert steeds verder.'

'Noem je dat een klein incident? Een aantal soldaten van de Oudste Stad zijn tijdens een patrouille in de Rode Bergen gevangengenomen door milities van het Rode Land, dat is duidelijk een provocatie.'

'En wat doen de bewoners van de Oudste Stad dan? Als vergelding bombarderen ze de bergdorpen in het Rode Land, dat is wel even honderd keer erger dan een paar militairen gevangennemen.'

'Zijn de Roden dan zoveel beter door de Oudste Stad met langeafstandsraketten te bestoken?'

'Natuurlijk niet, maar op deze manier krijg je een spiraal van geweld en is het einde zoek. Al die mensen die denken dat ze de Allerhoogste of Eeuwige een dienst bewijzen door geweld te gebruiken, oorlog te voeren en onschuldige mensen te doden, ik vind het in- en intriest.'

'Ik ben blij dat je het eindelijk toegeeft. Het is gewoon de schuld van het geloof, dat heb ik altijd al duidelijk willen maken.'

'Het is een trieste zaak dat mensen in de naam van hun geloof oorlog menen te moeten voeren. De Vredestichter heeft duidelijk laten zien dat het anders kan en ook anders moet, dat weet je donders goed.'

'Het spijt me, Stefan, maar ik bezit niet jouw geloof in die zogenaamde Vredestichter. Mijn persoonlijke mening is dat hij maar beter nooit had kunnen komen; nergens wordt er zó fanatiek gevochten als in het Land van Eeden.'

‘En jij dan? Jij bent geen haar beter. Als er onrecht geschiedt, schreeuw je net zo hard om wraak.’

‘Nou en? Als er in de praktijk toch geen verschil is, zoals elke keer blijkt, kan je beter nergens in geloven.’

‘Leven als nihilist zeker, mij niet gezien.’

‘Je kunt altijd nog vechten voor je land of voor je idealen.’

‘Dat doen de Roden en het Oudste Volk ook! Zonder waarachtig geloof in de Vredestichter vecht uiteindelijk iedereen voor zijn eigen hachje. Maar goed, ik wens je veel sterkte met alles toe.’

‘Dank je. Hoe gaat het trouwens met je vrouw? Bevalt het huwelijksleven goed?’

‘Uitstekend, ik zou niet anders meer willen en Natsumi ook niet.’

‘Doet me goed om te horen. Ach ja, we zijn niet allemaal hetzelfde; voor mij was het huwelijk een kwelling en ik ben nog steeds zeer content met mijn vrijgezellenbestaan.’

‘Tja, jij steekt nou eenmaal anders in elkaar dan ik. Goed, laat je het me nog horen, Tom, als je door je werkgever teruggefloten wordt?’

‘Vanzelfsprekend. Doe de groeten aan je vrouw, wil je?’

‘Zal ik doen, dag Tom.’

Na het gesprek staart hij een korte tijd voor zich uit. Plotseling dringt het tot hem door dat hij de zaak altijd maar van één kant hoort, namelijk van de bewoners van de Oudste Stad en nooit van de Roden. Voor een oplossing van het probleem zou je ook meer over de motivatie van de Roden te weten moeten komen, maar hoe?

2. Het lot van de Roden in de Oudste Stad

Nog altijd kan Stefan het goed met Irma vinden en sinds ze getrouwd is, heeft hij ook haar man beter leren kennen. Na een afspraak gemaakt te hebben, fietst hij op een avond samen met zijn vrouw naar het pelgrims-complex waar Irma sinds haar huwelijk met Jozef nog steeds woont. Alleen nu hebben ze de beschikking over een klein appartement, dat ongeveer net zo groot is als dat van hen.

Wanneer ze genoeglijk in de kleine woonkamer bij elkaar gezeten zijn en gesmuld hebben van de door Irma zelf gebakken appeltaart met warme chocolademelk erbij, steekt hij van wal.

‘Jozef, het is de laatste tijd weer helemaal mis in de Oudste Stad, met die vijandelijkheden tussen het Oudste Volk en de Rode opstandelingen. Zou je mij eens wat willen vertellen over de achtergronden van het conflict? Misschien dat ik er dan wat meer van kan begrijpen.’

‘Met alle plezier, maar dan moeten we wel ver terug in de geschiedenis,’ antwoordt de gastheer, ‘naar de tijd van de opstand van het Oudste Volk tegen de Westelijke Barbaren.’

‘Mij best, ik luister ...’

‘Na de nederlaag en verbanning van het Oudste Volk uit hun stad, gingen Westelijke Barbaren daar wonen. Geleidelijk aan volgden steeds meer van hen de Vredestichter, en na de bekering van de Grote Keizer werd het gebied wit territorium. Dit duurde totdat de Laatste Stichter kwam en de Rode Legers veel wit gebied veroverden, inclusief de Oudste Stad.’

‘Hoe is het eigenlijk gekomen dat de Laatste Stichter zo machtig werd?’ vraagt Natsumi belangstellend.

‘Sinds de Grote Keizer maakte het gebied ten zuiden van de Rode Bergen weliswaar onderdeel uit van het Witte Land,’ legt Jozef geduldig uit, ‘maar het grote woestijngebied was schaars bevolkt en kon moeilijk gecontroleerd worden. Behalve de volgelingen van de Vredestichter woonden er nog steeds verscheidene groepen Zuidelijke Barbaren. En er waren handelaren van het Oudste Volk, die op de route naar de huidige Rode Havenstad actief waren. Conflicten waren er volop, oorlogen groot en klein.’ Jozef pauzeert even en kijkt zijn gasten ernstig aan.

‘In die onrustige periode werd de Laatste Stichter geboren. Zijn leven voor de Almachtige begon tijdens een noodweer in de woestijn, toen een enorm grote, vuurrode stenen bol uit de hemel viel. De Laatste Stichter was de eerste die de meteoriet vond. Wonder boven wonder was de steen

niet verpulverd, maar intact gebleven. Op het moment dat hij hem aanraakte, kreeg hij een woord van de Almachtige, die hem aanwees als zijn profeet. Alles wat hij in de jaren daarna te horen kreeg, liet hij opschrijven. De Almachtige is één, zonder verschijningsvormen, was de kern van zijn boodschap, waarmee hij zich zonder omhaal verzette tegen de tekst van het Boekenbeeld, die de leer van de drie verschijningsvormen voorop stelt.’

‘Dat zal wel op het nodige verzet gestuit hebben,’ concludeert Stefan.

‘Niet meteen, daarvoor was het gebied waar hij woonde te afgelegen. Eerst liet hij rode koepelwoningen bouwen en daarna stichtte hij rondom de gigantische, roodstenen bol een nieuwe stad, de Eerste Rode Stad. Daardoor kwam het tot een felle strijd tegen de nog overgebleven Zuidelijke Barbaren, die met veel overmacht door de Laatste Stichter verslagen werden. Na zijn dood werd er door zijn opvolgers een onafhankelijkheidsoorlog gevoerd tegen de Witte Legers, die eveneens glorieus gewonnen werd.

Vervolgens werd er een Tweede Rode Stad van rode koepelwoningen gesticht, meer naar het westen. Ook ontwierp men een eigen wapen, dat van de rode stier: symbool van mannelijke kracht en vurigheid van de Almachtige. De twee horens stonden voor de twee rode steden. Vanwege de meteoriet werd het Rode Land het land van het vuur genoemd. Het was een bloeitijd, zowel in cultureel, economisch als militair opzicht. Er werden klinkende overwinningen gehaald op de Witte Legers. Het Rode Leger veroverde, zoals ik net al zei, de Oudste Stad en vele eeuwen later zelfs de Witte.’

‘Wat gebeurde er met de witte bewoners?’ informeert Natsumi.

‘Onder het bewind van de Roden heeft een groot deel van hen zich bekeerd, een ander deel is verder weg naar het oosten en noorden getrokken, en een klein deel is de Vredestichter trouw gebleven.’

‘Werd dat dan wel door de Roden toegestaan?’

‘Ja, dat nog wel, maar je mocht je geloof niet uitdragen en ook geen bekeerlingen maken.’

‘Hoe ging het verder met de Oudste Stad?’

‘Daar hebben de Roden eeuwenlang niets vermoedend in hun huizen gewoond, samen met de Witten die zich niet bekeerd hadden en een groepje Gelen. Totdat het Oudste Volk na de Grote Uitroeiing massaal uit alle richtingen van het Land van Eeden en zelfs uit de Grijze Landen terugkeerde naar de Oudste Stad. Toen was het snel gedaan met de rust.’

‘De Roden zullen er niet blij mee geweest zijn,’ merkt Stefan op. ‘Wat is er precies misgegaan?’

‘Al meteen in het begin hebben Gele bendes de Roden geterroriseerd en vaak afgeslacht of verdreven. Er brak een oorlog uit ... Soms lijkt het erop dat de mensen niets van de geschiedenis geleerd hebben,’ verzucht Jozef een kort moment, voordat hij verder gaat. ‘Zoals de opvolger van de Stichter lang geleden de lokale bewoners versloeg, zo versloeg het Oudste Volk na de Grote Uitroeiing de lokale Roden in de Oudste Stad. Zes maanden lang hebben ze zich verzet, maar ze maakten geen schijn van kans. Vele Rode wijken werden verwoest, de bewoners vermoord of verdreven.

Hun nederlaag wordt de Grote Ramp genoemd. Verscheidene Roden weken uit naar het rode gebied gelegen vlak ten oosten van de stad, de huidige Grote Rode Wijk; weer anderen vluchtten naar het rode gebied ten westen ervan, de Kleine Rode Wijk. De achterblijvers werden in de jaren daarna, huis voor huis, straat voor straat uit de Oudste stad verdreven, verjaagd, weg getreiterd; een proces dat nog steeds gaande is. Hun leegstaande huizen werden en worden bevolkt door de bezetters en het gaat van kwaad tot erger.’

‘Ik gun het Oudste Volk zijn eigen gebied,’ reageert Natsumi, ‘maar dat mag niet ten koste gaan van anderen.’

‘Helaas is dat wel gebeurd. Bij de korte Zesdaagse Veldslag, die deze keer met steun van het Groene Land door het Oudste Volk werd gewonnen, werd het hele rode gebied om de Oudste Stad heen veroverd, tot aan de Rode Bergen toe. Zowel de Grote Rode Wijk als de Kleine Rode Wijk werden door het Oudste Volk bezet. Veel Roden zagen zich genoodzaakt de bezette gebieden te ontvluchten, en trokken over de Rode Bergen.

Vlak over de grens verblijven ze tegenwoordig in kampen, of in grotten, wachtende op de tijd waarin ze naar hun huizen terug kunnen keren. Zij die nog in de Rode wijken wonen, worden als tweederangs burgers behandeld. Het is vreselijk daar, overbevolkt – men krijgt ook nog eens veel kinderen – en zeer armoedig. Dit komt met name doordat landbouwgrond behorend bij de Rode wijken door de autoriteiten van de Oudste Stad wordt ingepikt, waardoor de Roden hun kostwinning kwijtraken. Ondertussen rukken de Gelen steeds verder op en nemen het land in bezit dat van de Roden is. Het interesseert hen niets dat ze illegaal bezig zijn, aangezien de autoriteiten altijd achter hen staan en het aanmoedigen.’

‘Begrijpelijk dat de Roden gefrustreerd raken, maar waarom besteden de vluchtelingen over de Rode Bergen dat geld voor die raketten dan niet aan andere zaken, voor hun broeders in de Rode wijken, zodat het leven daar wat dragelijker wordt?’ vraagt Stefan. ‘Maar nee, ze schieten liever hun projectielen af, daar hebben ze kennelijk wél geld voor.’

‘Die krijgen ze gratis, ze worden geleverd door de Tweede Rode Stad.’

‘Niet de Eerste Rode Stad?’

‘Nee, althans niet officieel, maar dat neemt niet weg dat men in het hele Rode Land sympathiseert met de verwoede en harde strijd van de vluchtelingen.’

‘Een moeilijke situatie,’ meent Natsumi. ‘Het Oudste Volk heeft ook recht van spreken, want het heeft daar eveneens eeuwen gewoond voordat het door de Westelijke Barbaren verjaagd of tot slaaf gemaakt werd.’

‘Maar wie hebben daarvoor gewoond, dat waren lokale bewoners, die op hun beurt uitgemoord zijn of tot slaaf gemaakt door het Oudste Volk,’ werpt Jozef tegen. ‘Als we zo gaan redeneren, is het einde zoek,’

‘Dat is wel zo,’ moet Natsumi toegeven.

‘En dan is er nog een probleem dat de zaak complex maakt en dat is de Grote Rode Koepel, die jullie ongetwijfeld gezien hebben.’

Stefan knikt. ‘De plaats waar de Laatste Stichter opgestegen zou zijn naar de Almachtige.’

‘Juist, dat is heilige grond voor de Roden, maar doordat het Oudste Volk na de Zesdaagse Veldslag de hele stad veroverd had, viel ook het oostelijk gelegen torenplein met in het midden de Grote Rode Koepel in hun handen. Daardoor voelen de Roden zich extra bedreigd. Ze zijn bang dat hun vroeg of laat de toegang ontzegd wordt, of dat in het ergste geval hun heiligdom door de Gelen onteerd en vernield wordt.’

‘Ik begrijp het,’ antwoordt Natsumi meelevend. ‘Het torenplein waar de ruïnes staan, is tevens heilige grond voor het Oudste Volk; dus lijkt mij de angst van de Roden niet ongegrond.’

‘Tijdens ons bezoek werd al gesproken over herbouw van de Zeven Torens van Wijsheid,’ voegt Stefan eraan toe. ‘En dat kan alleen maar indien de Koepel afgebroken wordt.’

‘Het ergste is dat veel mensen in het Groene Land dit idee een warm hart toedragen. Behalve dat de Oudste Stad door het Groene Land met geld en middelen ondersteund wordt, worden ze ook nog eens moreel bijgestaan. Niet alleen in hun overtuiging, maar ook in hun politiek. Je zult wel begrijpen dat die politiek veel kwaad bloed heeft gezet in het

Rode Land. Het liefst zouden de Roden nu meteen de Oudste Stad terug veroveren, ware het niet dat men dan een oorlog met het Groene Land riskeert. Door wapens te leveren aan de vluchtelingen in de Rode Bergen, kunnen de Roden wél zonder al te groot risico druk op de Oudste Stad uit blijven oefenen.'

'Maar vanwege de raketbeschietingen vallen er toch veel onschuldige slachtoffers? Ze kunnen zelfs hun volksgenoten raken die nog verspreid in de Oudste Stad wonen. Wie doet er dan zoiets idiots?' vraagt Stefan verontwaardigd.

'Stefan, ik kan wel merken dat je niet in de Rode wijken bent geweest tijdens je bezoek aan de Oudste Stad, want anders zou je waarschijnlijk wel begrijpen waarom ze dat doen.'

'Eh, nee, daar zijn Natsumi en ik niet geweest.'

'Dat is jammer, want dan had je met eigen ogen kunnen aanschouwen hoe die mensen daar leven. Ze hadden je daar graag verteld wat ze allemaal van de autoriteiten te verduren hebben. Huiszoekingen, arrestaties en intimidaties zijn schering en inslag. Men wordt getreiterd en vernederd, en bij verzet soms zelfs moedwillig verminkt.'

'En zij raken hun land kwijt, ik begrijp het. Maar zij die niet in de Rode wijken wonen, maar verspreid in de Oudste Stad, die hebben het toch wel beter?'

'Ook daar worden de Roden als tweederangs burgers behandeld. Ze krijgen de slechtste baantjes, moeten ellenlange werkdagen maken en worden zwaar onderbetaald, als ze al salaris krijgen. En wie ziek wordt, krijgt prompt zijn ontslag; vakantie of verlof is er al helemaal niet bij.'

'Worden ze zó onmenselijk behandeld? Ze zijn toch geen slaven?'

'Officieel niet, maar het heeft er wel veel van weg. Het komt zelfs voor dat ze een tijdje gewerkt hebben en dan zonder loon weggejaagd worden. De weinige Roden die het toch voor elkaar krijgen een goede opleiding te volgen, maken desondanks geen enkele kans op een goede baan, aangezien alle hogere posities voor het Oudste Volk bestemd zijn. Bittere armoede is over het algemeen het loon van de Rode bevolking, die noodgedwongen moet leven van het afval van het Oudste Volk. Wat zij dumpen, wordt vaak door hen nog gebruikt: oude auto's, meubels, televisies et cetera.

Toch is de armoede, hoe erg op zich ook en beslist niet goed te praten, nog eens niet het ergste kwaad wat de Roden overkomt. Het meest heeft men te lijden onder de stille terreur van de autoriteiten. Er gelden dikwijls uitgaansverboden en reisbeperkingen, voor de Roden uiteraard,

niet voor het Oudste Volk. De spanningen in de buurten waar die twee volken gemengd wonen en in de Rode wijken, zijn vaak om te snijden, maar de militaire patrouilles die de openbare orde moeten handhaven, richten hun vizier uitsluitend op de Roden. Voortdurend moeten ze daar vrezen voor invallen door de geheime politie. Zelfs kinderen worden 's nachts van hun bed gelicht om verhoord te worden.'

'Zelfs kinderen?' roept Natsumi ongelovig uit.

'Zelfs kinderen,' bevestigt Jozef.

'Maar waarom?'

'Men probeert informatie uit hen te peuteren, aangezien zij nou eenmaal loslippiger zijn dan volwassenen.'

'Dat is toch ronduit walgelijk.'

'Dat is het zeker. Er is zo veel onrecht. Voor het minst geringste worden de Roden al opgepakt. Ze belanden in overvolle gevangenissen, waar ze gemarteld worden om hen aan het praten te krijgen. Vaak worden ze gedwongen tot het tekenen van een schuldbekenenis, om vervolgens veroordeeld te worden tot zware, onevenredig hoge gevangenisstraffen, dikwijls zonder enige vorm van proces.'

'Hoe houden de Roden het daar vol?' vraagt Natsumi verontrust.

'Een enkeling vlucht over de bergen. De rest probeert ondanks alle ellende toch zoveel mogelijk een normaal en ongestoord bestaan te leiden. Alleen al het feit dat je bestaat, overleeft en in je land blijft, wordt als een vorm van verzet gezien. Waar het maar enigszins kan, houdt men land in eigen bezit om er huizen op te bouwen. Verder uit het verzet zich ook in subtielere vormen als sabotage, stakingen, het uitdelen van pamfletten of demonstraties. De demonstranten worden nogal eens beschoten – zelfs kleine kinderen zijn niet veilig – ook journalisten worden soms onder vuur genomen. Helaas laten de Roden zichzelf ook niet onbetuigd. Ze werpen dikwijls stenen, brandbommen en zelfs handgranaten, of laten zelfgemaakte bommen ontploffen, met gevaar voor eigen leven. Het meest gruwelijk zijn de zelfmoordacties, waarbij zoveel mogelijk slachtoffers worden gemaakt, of ze nu onschuldig zijn of niet.'

Afwijzend schudt Stefan zijn hoofd. 'Dat is niet de juiste manier van protesteren, zo maak je het alleen maar erger. Verzet en demonstraties prima, maar dan wel geweldloos.'

'Dat zou inderdaad veel beter zijn,' geeft Jozef toe, 'en er zijn ook Roden die voorstander zijn van geweldloos verzet. Maar zelfs zij die vreedzaam en geweldloos demonstreren tegen de bezetting, worden opgepakt en vaak nog veel harder gestraft.'

‘Nog veel harder, zeg je. Willen ze dan liever dat er wel geweld gebruikt wordt?’

‘Als er geweld gebruikt wordt, geeft dat de autoriteiten een vrijbrief om zelf ook geweld te gebruiken. Geweldloos verzet wordt daarom als de ergste misdaad beschouwd.’

‘Onvoorstelbaar.’

‘Toch is het zo. De Roden raken steeds meer gefrustreerd: hun land wordt afgepakt, ze worden rechteloos gemaakt en als ze hiertegen demonstrenen dan mag dat niet, zelfs niet geweldloos. Vind je het gek dat ze vaak toch geweld gebruiken? In dat geval wordt er willekeurig een rode woning opgeblazen of in beslag genomen. Onschuldige mensen worden gestraft als men de dader niet kan vinden, of er vinden liquidaties plaats. Het komt zelfs voor dat de Roden gestraft worden voor een vergrijp dat de Gelen gedaan hebben. Willekeur en wreedheid gaan hand in hand.’

‘Dat kan ik me toch echt niet voorstellen. Noem dan eens een voorbeeld.’

‘Je weet denk ik wel dat de Roden en het Oudste Volk dezelfde aartsvaders hebben.’

Stefan knikt.

‘Nu, tijdens het bezoeken van het graf van een aartsvader, heeft een bewoner van de Gele Wijk met een machinegeweer om zich heen geschoten en dertig Rode pelgrims weten te vermoorden. Wat denk je dat er gebeurde? Niet de Gelen, nee, de Roden werden gestraft en kregen huisarrest, zogenaamd vanwege het feit dat de autoriteiten vergeldingsacties vreesden door de Roden.’

‘Waarom weet ik hier zo goed als niets van af?’ zegt Stefan verbouweerd. ‘Waarom ben ik wel op de hoogte van de Rode zelfmoordacties, maar weet ik niets van de vreselijke onderdrukking van de Roden door het Oudste Volk?’

‘Je begrijpt natuurlijk wel dat de bezetters hier niet prat op gaan. Daarom worden de misstanden voor de toeristen en de media angstvallig verborgen gehouden. Het Oudste Volk is bang de enorme financiële en morele steun te verliezen van het Groene Land. Journalisten die hierover willen publiceren, worden tegengewerkt; berichtgeving over incidenten wordt volop gecensureerd. De aanslagen van de Roden worden breed uitgemeten in de pers, maar de misdaden van het Oudste Volk die de aanleiding vormen, blijven onderbelicht. Niemand mag weten dat crimi-

neel gedrag van de Gelen tegen de Roden oogluikend door de autoriteiten wordt toegestaan.'

'Ik kan het niet begrijpen; tijdens ons bezoek daar hebben we zoveel vriendelijke en meelevende mensen ontmoet. Hoe kunnen ze met dit onrecht leven?'

'Het Oudste Volk is getraumatiseerd door wat het in de Grote Uitroeiing en de eeuwen daarvoor overkomen is,' antwoordt Irma. 'Ze denken altijd weer dat de hele wereld tegen hen is, dat dit het begin is van opnieuw een uitroeiing. De littekens gaan elke keer weer open.'

'De Roden zelf zijn ook geen lieverdjes, en niet bereid tot een compromis,' nuanceert Jozef. 'Jullie weten wel dat de Rode Legers in de Oudste Stad uiteindelijk door de Groene Legers werden verslagen. Enige tijd daarna, nog voor de invasie van de Grote Verwoester, heeft het Groene Land de Roden aangeboden om de Oudste Stad voornamelijk voor hen te bestemmen, voor zo ongeveer drie kwart. Dat voorstel werd rigoureuus afgeslagen. Men wou de hele stad alleen maar voor zichzelf en gunde de Gelen niets.'

'Wie alles wil, loopt het gevaar uiteindelijk niets te krijgen,' merkt Natsumi op. 'Wat een gemiste kans.'

'En ook na de Grote Oorlog hebben de Roden meerdere gunstige compromissen van de hand gewezen, met alle gevolgen van dien. Inmiddels zijn velen van hen verhard en geradicaliseerd. De negatieve sentimenten komen met name tot uitdrukking in veel voorkomend ongelooft in de Grote Uitroeiing, soms koestert men zelfs verering voor de Grote Verwoester.'

'Is dat echt waar?' vraagt Stefan verbijsterd.

'Het is hun manier van verzet tegen het Oudste Volk. Al moet ik er dan aan toevoegen dat een groot deel van het Oudste Volk op hun beurt de Grote Ramp ontkent. Ook zij radicaliseren.'

'De twee volken doen in veel zaken niet voor elkaar onder,' meent Irma.

'Zowel het Rode als het Oudste volk schuwen geen enkel middel in de strijd om hun land. "Zelfs al kom ik om in de kolkende rivier van de hel, ik zal mijn land niet opgeven," is de gedachte die erachter schuilgaat.'

'De Roden zouden, indien ze de macht hiertoe hadden, evengoed het Oudste Volk verjagen,' constateert Natsumi.

'Het is oog om oog, tand om tand, maar vergeet niet dat het de Roden zijn die de underdogpositie innemen. Zij worden met harde hand onderdrukt en leven een slavenbestaan in ellende en armoede. Zij gebruiken

geweld en dat is natuurlijk niet goed te praten, maar het Oudste Volk slaat veel harder terug. In die zin zou je kunnen zeggen: het is tien rode ogen als vergelding voor één geel oog. Het zijn altijd de Roden die de meeste verliezen lijden. Steeds meer Roden die nog verspreid wonen in de Oudste Stad, raken hun huis kwijt. Het gebied van de Grote Rode Wijk dat grenst aan de Gele Wijk, wordt langzaam maar zeker verder ingepikt door de Gelen. De Kleine Rode Wijk blijft intact, maar wordt zo streng bewaakt dat de economie tot stilstand komt en het leven er onmenselijk wordt.’

‘Hadden Stefan en ik nu maar de Rode wijken bezocht ...’

‘En wij in de Oudste Stad maar gesprekken voeren met Tom, terwijl achter onze rug de meest gruwelijke dingen gebeuren,’ zegt Stefan hoofdschuddend.

‘Daar zeg je me wat ...’ merkt Natsumi peinzend op. ‘Tom had toch ergens gelijk met zijn visie van wat er vroeger gebeurd is. Als de Gelen zich in het recente verleden met geweld daar gevestigd hebben, dan zal het vroeger zeker zo gebeurd zijn. Dat verhaal van het Oudste Volk dat de oorspronkelijke bewoners met de ban geslagen heeft, is zo onwaarschijnlijk nog niet.’

‘Stom dat ik het niet heb gezien, Tom had inderdaad gelijk.’

‘Twee keer een uittocht uit slavernij, op zich wel heel bijzonder,’ antwoordt Jozef. ‘Eén keer in een grijs verleden met de Stichter uit de zuidelijke woestijn en nog niet zo heel lang geleden, kort na de Grote Uitroeiing, uit het Grijs Land; dat is algemeen bekend. Maar ook twee keer gruweldaden tegen de reeds aanwezige bewoners van het beloofde land, dat blijft onder de radar, daar spreken we liever niet over.’

‘De Grote Gele Denker heeft een profetische blik gehad. Hij was vóór terugkeer van de Gelen naar de Oudste Stad, maar waarschuwde reeds voor dit gevaar,’ antwoordt Stefan.

‘Waarom moet de geschiedenis zich telkens weer herhalen, met alle onrecht en menselijk leed wat eraan verbonden is?’ klaagt Irma.

‘Dat heeft te maken met het conservatisme, de onvoorwaardelijke trouw aan oude inzichten en de Oudste Geschriften, met al hun fouten en gebreken. Het ergste is het beeld van de Eeuwige als een wrede, wraaklustige, oorlogvoerende vorst. Met als gevolg dat ze net zo gemakkelijk overstappen van onderdrukte naar onderdrukker.’

‘Het beeld dat de mensen van zichzelf hebben, projecteren ze op de Allerhoogste. Dat is de kern van deze zaak,’ constateert Jozef.

‘Maar dat doen ze hier ook, in Agapè,’ vindt Natsumi.

‘Of ze nu hier wonen of daar, Agapè is het ‘t meest aan te rekenen,’ zegt Stefan. ‘Helaas gelooft zelfs onze eigen stad vaak meer in geweld en in geld dan in de Vredestichter ... Hoe kunnen we dan ooit van de anderen verwachten dat ze ophouden met elkaar uit te moorden?’

‘Ja,’ beaamt Jozef, ‘dat ben ik volledig met je eens.’

‘De oplossing van het probleem ligt dus in de eerste plaats bij onszelf: elke volgeling hoort zijn verantwoordelijkheid te nemen door de Vredestichter als voorbeeld te nemen. Hij gebruikte geen geweld. Met geweld los je immers niets op; het is enkel een verplaatsing van het probleem. De Roden maken het alleen maar erger voor zichzelf.’

‘Maar wat moeten ze dan? Hun leefruimte wordt alsmaar kleiner en het geweld wordt door hen beschouwd als de enige manier om te laten zien dat ze er nog zijn, dat ze bestaan.’

‘Wat hebben ze nu met al dat geweld bereikt? Je zegt zelf dat ze steeds meer hun land en huizen verliezen. Het is dus een neerwaartse spiraal. Nee, het roer moet radicaal omgegooid worden. Stoppen dus met al dat geweld.’

‘Ik ben het met je eens, maar dan moet ook het Oudste Volk ophouden geweld te gebruiken. En hoe bereik je dat?’ vraagt Irma.

‘Onder hen zijn eveneens mensen, net zoals bij de Roden, die een geweldloze en vreedzame samenleving nastreven met gelijke rechten, maar zij delven altijd het onderspit,’ antwoordt Jozef.

‘Dat komt omdat het Oudste Volk gevangene is van zijn eigen verleden. De oudste profeten hebben hen beloofd dat de Oudste Stad voor eeuwig hun woonplaats zou zijn. Ze begrepen niet dat er een plaats bij de Allerhoogste mee bedoeld wordt, en het Oudste Volk begrijpt dat nog steeds niet. Ze zijn ervan overtuigd dat de Allerhoogste voor hen een speciale plek op deze aardbol gereserveerd heeft waar zij moeten wonen.’

‘Het koninkrijk van de Eeuwige is niet te vinden op deze wereld, is dat wat je bedoelt?’

‘Dat weten wij van de Vredestichter, ja. Wij horen geen land op aarde te veroveren maar moeten onze plaats in de onzienlijke wereld innemen. Waar we dan verder wonen, is van ondergeschikt belang. Claimen we daarentegen één bepaalde plek op aarde, dan verliezen we onze aansluiting op de Vredestichter.’

‘Maar Stefan, wij wonen toch ook in Agapè?’ vraagt Irma.

‘Vanwege het Oog, ja. Agapè is niet met geweld veroverd, het zijn doodgewone pelgrims geweest die het hier in de wildernis terugvonden. Zij hebben zich vreedzaam rondom de tafelberg gevestigd.’

‘Het Oudste Volk heeft geen Oog, maar beroept zich voor zijn claims op zijn eigen geschriften en profeten,’ antwoordt Natsumi. ‘Daarin staat geschreven dat het Oudste Volk de uitverkoren dienstknecht is van de Allerhoogste en dat hij hen het land tot aan de Eerste Rode Stad beloofd heeft.’

‘En dat wordt letterlijk genomen, met alle misstanden van dien. In hun diepste wezen hebben die profetieën echter betrekking op de Vredestichter en op het volk dat in zijn voetsporen treedt.’

‘Dat zullen ze altijd ontkennen,’ zegt Jozef. ‘Zij zijn de uitverkoren dienstknecht van de Allerhoogste, en de Oudste Stad tot aan de Eerste Rode Stad is voor hen het beloofde land.’

‘Nee, de Vredestichter is de uitverkoren dienstknecht waarover in de profetieën gesproken wordt, en de Oudste Stad is de symbolische plaats in de nabijheid van de troon van de Vredevorst. Het beloofde land is de plek die de Vredestichter bij de Vredevorst voor zijn volgelingen bereid heeft. Dat is het land van melk en honing, waar we nooit meer honger of dorst hoeven te lijden.’

‘Dat is nieuw voor mij.’

‘Ik heb het allemaal geleerd van Jacob, de oude archivaris, die pas overleden is. Ik weet niet of je hem nog persoonlijk gekend hebt?’

‘Jazeker wel, Irma en ik hebben een paar keer een bezoek aan zijn archief gebracht.’

‘Hij heeft mij dit allemaal uitgelegd. Omdat de oudste profetieën verkeerd geïnterpreteerd worden, blijft het Oudste Volk vervreemd van de Vredestichter. Je kunt niet alles hebben: een land in de hemel én een land op aarde. Ondanks al je goede bedoelingen blijf je dan vervreemd van de Allerhoogste. Die is geen legeraanvoerder die omwille van een stuk land op aarde zijn volk op het slagveld de overwinning geeft. De Allerhoogste kijkt straal door de grenzen van de mensen heen. Wie zijn vijanden blijft haten, blijft een vijand van de Allerhoogste.’

‘Dat betreft ook de Roden. Zowel het Oudste als het Rode Volk missen de boodschap van de Vredestichter, die zegt je vijanden lief te hebben,’ merkt Natsumi op.

‘Die zou geen poot aan de grond krijgen,’ antwoordt Jozef. ‘Daarvoor zijn beide groepen veel te fanatiek; hun grote voorbeelden zijn de Stichter en de laatste Stichter. Beide mannen waren niet vies van geweld; wat

dat betreft is de Vredestichter uniek met zijn boodschap van heb je vijanden lief.’

‘Wil je iets bereiken, dan kun je dat alleen doen door juist die opdracht in de praktijk te brengen,’ meent Stefan. ‘Het lijkt mij de enige manier, want als de Roden zo door blijven gaan, zullen ze nog veel meer verliezen. Hetzelfde geldt trouwens voor het Oudste Volk. De militaire inspanning gaat met onnoemelijk veel menselijk leed gepaard, ook van hun kant.’

‘Maar wat moet het Oudste Volk dan doen?’ vraagt Natsumi. ‘De Grote Uitroeiing heeft toch laten zien dat zij net als ieder ander volk een eigen woonplaats nodig hebben voor hun veiligheid.’

‘Hoe veilig zijn ze nu dan? Veiligheid is niet met terreur te koop. Als je waarlijk dienstknecht van de Eeuwige wilt zijn, moet je je veiligheid bij de Vredestichter zoeken. Dan bewijs je pas werkelijk je geloof in de Allerhoogste.’

‘Voor de Roden met hun geloof in de Almachtige geldt eigenlijk hetzelfde, denk ik zo. Doodzonde dat zij de Vredestichter niet de plaats geven die hem toekomt,’ stelt Jozef.

‘Zoals het er nu naar uitziet zijn de twee volken tot elkaar veroordeeld en moeten ze samen een uitweg zien te vinden uit deze ellende. Zo niet, dan blijft het vuur van de Grote Uitroeiing nog eeuwenlang na smeulen.’

‘Maar de Roden moeten het zwaarst lijden,’ zegt Natsumi. ‘Ik vraag me af, zelfs al zouden ze de Vredestichter navolgen, dan nog is het kwaad niet zomaar overwonnen. Voorlopig zijn er voor de Roden maar twee opties: persoonlijk ophouden met geweld te gebruiken en het risico lopen slachtoffer te worden van de voortdurende onderdrukking, of proberen te vluchten. Zelf zou ik voor het laatste kiezen.’

‘Ik zou de weg van de Vredestichter volgen,’ antwoordt Stefan. ‘Hij vluchtte niet toen hij in de verdrukking kwam en zijn leven op het spel stond. Hij hield vast aan de waarheid en bleef zijn boodschap verkondigen, tot het bittere einde. Het aardse leven is tijdelijk, ook het mijne, maar het leven met de Allerhoogste is eeuwig. Eens zal hij het recht laten zegevieren en ieder de plaats geven die hem toekomt; maar voordat het zover is, zal er heel wat bloed vloeien, vrees ik. Het kwaad straft uiteindelijk zichzelf, zoals bij de Grote Verwoester, die te gronde ging aan zijn eigen gruweldaden. Allen die aan geweld en onderdrukking vasthouden, zullen ooit de consequenties moeten dragen. Alleen de weg van de Vredestichter leidt tot eeuwige vrede.’

‘Niet iedereen is in staat om zijn leven omwille van de Vredestichter op te offeren, Stefan,’ merkt zijn gastheer bedachtzaam op. ‘En de weg van de Vredestichter is ook niet voor iedereen hetzelfde. Ik kreeg juist de opdracht om te vluchten, en moest alles loslaten waar ik aan hechtte: mijn geboortegrond, familie, huis, studie. Veel Roden die voor de Vredestichter kiezen, blijven in het Rode Land en lopen het risico gevangengenomen en gemarteld te worden. Menigeen moet zijn keus met de dood bekopen. Ik vluchtte, en zocht de vrijheid om met mijn zielsverwanten in het Groene Land te leven.’

‘Je hebt gelijk. Ieder zal zijn eigen afweging moeten maken. Maar of je nu vlucht of blijft, er moet altijd een prijs voor de vrijheid betaald worden. Door alles op te geven heb jij jouw prijs betaald, en ik ben de Allerhoogste dankbaar dat hij jou veilig naar Agapè heeft geleid.’

‘En zelfs hier is niet alles wat het lijkt. Het maakt niet uit waar je bent, overal wordt de waarheid wel op de een of andere manier geweld aangedaan.’

‘Ja ... het is nog een lange weg te gaan voordat we in de nieuwe en volmaakte schepping van de Vredestichter kunnen leven.’

Jozef is stil; Stefan heeft met hem te doen. Hij begrijpt maar al te goed waar hij op doelt, het is niet gemakkelijk om een waardige volgeling van de Vredestichter te zijn, zelfs niet in Agapè. Hij kijkt eens op zijn horloge; het is al laat aan het worden.

De gastheer merkt zijn gebaar op. ‘Ja, ik weet het, de tijd vliegt.’

‘Hartelijk dank, Jozef, dat je ons zo uitvoerig over de Roden hebt willen vertellen. Ik kan hun motieven nu veel beter begrijpen, ook al keur ik hun gewelddadige vorm van verzet af.’

‘Ik ben blij dat je ervoor open staat en dat je naar mij hebt willen luisteren. Bij de meeste inwoners van onze stad durf ik dit soort zaken niet aan te kaarten. Zodra ik maar één punt van kritiek op het Oudste Volk lever, krijg ik de wind van voren, want dan wordt het als kwaadspreken over het uitverkoren volk beschouwd en je weet wat er in spreuk 53 staat: ieder die dat doet, is vervloekt. Wees dus voorzichtig met wat je over hen zegt.’

‘Men is niet eerlijk wanneer de kwestie van de Oudste Stad ter sprake komt,’ valt Irma haar man bij. ‘Zonder na te denken kiest men partij voor het Oudste Volk, omdat het nou eenmaal het volk van de Eeuwige is.’

Stefan knikt en staat op. ‘Ik begrijp het. Nu, we hebben heel wat stof om over na te denken. Dank je wel voor jullie gastvrijheid en openhartigheid, en dan zullen we nu maar eens opstappen.’

‘Ja, we moeten het maar niet te laat maken, want Jozef heeft morgenvroeg ochtenddienst,’ zegt Irma, die ook opgestaan is, en het ontgaat Stefan niet dat er trots in haar stem doorklinkt.

‘Heb je werk gevonden, Jozef?’ vraagt hij verbaasd.

‘Ja, sinds kort. Ik ben bewaker geworden van de Zwarte Poort.’

‘Geweldig, man, proficiat, dat zal wel een opluchting voor je zijn, of niet soms?’ Hij weet hoe naarstig Jozef naar een baan heeft gezocht en hoe verlangend hij was om aan het werk te gaan.

‘Nou en of, het is een pak van mijn hart.’

‘Fijn voor je en ook voor jou, Irma,’ antwoordt Natsumi verheugd.

‘Dat is het zeker.’

‘Goed, laten we nu dan maar snel gaan. Tot ziens en nogmaals, heel erg bedankt voor alle informatie.’

‘Dat was me het avondje wel; wat vond je ervan?’ vraagt Stefan aan zijn vrouw, zodra ze weer alleen zijn.

‘Indrukwekkend en tevens ontluisterend. Ik wist niet dat het zo erg met de Roden in de Oudste Stad gesteld is.’

‘Ik ook niet. Het heeft me echter wel de ogen geopend. Het is helemaal fout om één volk op een voetstuk te zetten, of het nu het Rode of het Oudste Volk is, net zo goed als het helemaal verkeerd is om één bepaald volk te haten,’ concludeert Stefan, en Natsumi stemt daar volmondig mee in.

3. De Grote Ziel

Na het bezoek aan Jozef en Irma loopt Stefan nog dagenlang over het gesprek te piekeren. Wat een vreselijke taferelen spelen zich in het Land van Eeden af. Zou Tom dan toch gelijk hebben dat de Vredestichter maar beter nooit had kunnen komen, omdat er nergens zo fanatiek oorlog gevoerd wordt als in dit land? Maar vóór de komst van de Vredestichter werd er net zo goed oorlog gevoerd. De Vredestichter heeft in ieder geval laten zien dat het anders kan, dat is en blijft een feit. Dat de mensen zijn woorden niet begrijpen en er niet naar leven, is een ander verhaal.

Wanneer hij dit probleem bij Natsumi aankaart, zegt ze: ‘Ik heb er sinds ons bezoek ook mee geworsteld of het in de praktijk wel haalbaar is om het voorbeeld van de Vredestichter na te volgen. Het zou toch moeten kunnen.’

‘Noem mij dan eens één goed voorbeeld van iemand wie het gelukt is, en laat de allereerste volgelingen buiten beschouwing.’

‘De Grote Ziel,’ antwoordt ze zonder ook maar een moment te aarzelen. ‘Hij heeft de boodschap van de Vredestichter begrepen en er ook naar geleefd. Heb je ooit van hem gehoord? Met zijn geweldloze verzet is hij over de hele wereld beroemd geworden.’

Verrast kijkt Stefan op. ‘De Grote Ziel? Ja, natuurlijk heb ik weleens van hem gehoord, maar waarom kom ik daar nou zelf niet op?’

Natsumi glimlacht. ‘Omdat hij van oorsprong niet uit het Land van Eeden kwam. De Grote Ziel verbleef het grootste deel van zijn leven in het Grijs Oosterland, op het meest zuidelijke van de vier eilanden. Alleen toen hij nog jong was, heeft hij een tijdje in het Groene Land gewoond, in de Groene Deltastad aan de monding van de Zwarte Rivier, waar hij gestudeerd heeft. Daar maakte hij kennis met de Geluksspreuken van de Vredestichter, die hem enorm aanspraken en die hij op zijn eigen manier in de praktijk heeft gebracht. Verder maakte het volgens hem niet uit of je nu gelooft in de Allerhoogste, de Eeuwige of de Almachtige.’

‘Maakte het ook niet uit of je in het Land van Eeden woont, of niet?’

‘Nee, om de Allerhoogste lief te hebben was het zelfs niet nodig om hier te wonen. “Ik ben een inwoner van het Grijs Oosterland, het Groene Land, het Rode Land, van alle landen,” zei hij. “De kracht van de Allerhoogste doordringt immers alles: landen, mensen, dieren en planten, zelfs de dode materie,” zo luidde zijn bewering.’

‘Hm, ik denk dat hij bedoeld heeft dat de Allerhoogste aan de basis heeft gestaan van de gehele schepping; in die zin maakt het inderdaad niet uit waar je woont. Het gaat erom wat je met je leven doet dat je gekregen hebt. Je vertelde zojuist dat de Grote Ziel zich liet inspireren door de woorden van de Vredestichter en met name de Geluksspreuken. Heeft hij de eed van trouw nog afgelegd?’

‘Nee. Voor hem waren er veel meer wegen naar de Allerhoogste, geen van hen afzonderlijk had het alleenrecht over de ander.’

‘Je zult toch ooit een keer een keuze moeten maken. Had hij dan helemaal geen houvast?’

‘Over de Allerhoogste ontwikkelde hij een eigen filosofie. Hij beseftte dat je onmogelijk zijn bestaan kunt bewijzen, maar stelde wel dat je het aannemelijk kunt maken. “Omdat er wereldse machten zijn, is er ook een geestelijke macht,” was zijn redenering. “Hoewel je de Allerhoogste niet met je zintuigen kunt waarnemen, kun je wel aan de orde in de kosmos aflezen dat er een onveranderlijke wet is, die het gedrag van alles wat leeft en zelfs wat niet leeft, bepaalt.”’

‘Wat voor wet bedoelde hij?’

‘Voor de Grote Ziel bestond er maar één wet: de wet van de liefde, want van de liefde gaat kracht uit. Hij begreep dat de liefde sterker is dan de leugen, de haat en de dood.’

‘De wet van de liefde? Zou hij de Hoogste Agapè bedoelen?’

‘Dat weet ik niet, maar het komt wel op hetzelfde neer; jij hebt mij immers zelf geleerd dat de Hoogste Agapè onveranderlijk is.’

‘Eh ja, maar om die nu ook allesbepalend te noemen? De wet van de liefde laat altijd vrij.’

‘Je bent inderdaad vrij om jezelf eraan te onttrekken,’ antwoordt Natsumi.

‘Dan kun je niet meer zeggen dat die wet alles bepaalt; de mens is en blijft vrij om te kiezen, want zonder het principe van de keuzevrijheid krijg je wetteloosheid en anarchie.’

‘Maar wetteloosheid krijg je ook wanneer mensen zich tegen de Allerhoogste verzetten.’

‘Dat is een geheel andere situatie, want het beginsel van de vrijheid wordt dan geen geweld aangedaan. De Allerhoogste richt zich altijd naar de wet van de Hoogste Agapè, daardoor wordt onherroepelijk de chaos van de wetteloosheid overwonnen.’

‘Ja, precies zoals het licht de duisternis verdrijft. De duisternis van de leugen en de haat, die gevoed wordt door angst. De vrees is een alom

aanwezige vernietigende kracht die de meerderheid van de mensen in zijn greep heeft.’

‘Maar hoe is volgens de Grote Ziel de wet van de liefde dan in staat deze overmacht te weerstaan, als het niet via de keus voor de Vredestichter gaat?’

‘Door het geloof van de individuele mens in de liefde komt er een kracht vrij die oneindig veel sterker is dan de kracht van de duisternis; die maakt het zelfs mogelijk dat een enkeling in zijn eentje tegenwicht kan bieden aan de macht van de hele wereld. De liefde geeft kracht en de kracht bestendigt de liefde.’

‘Daar merken we anders nog niet zoveel van.’

‘Volgens de Grote Ziel komt dat omdat het geloof vaak enkel een intellectuele aangelegenheid is. De Allerhoogste kan niets met dat intellect aanvangen zolang als je niet bereid bent jezelf innerlijk te laten transformeren. Het geloof moet erop gericht zijn om de morele wet van de Allerhoogste daadwerkelijk na te leven. Alleen zo kan hij volop gaan werken. De Grote Ziel wees op de vele wijzen en profeten van alle eeuwen, die zich hebben laten vormen tot instrumenten van de liefde en de waarheid. Zulke personen zijn in staat om de liefde van de Allerhoogste over te brengen in de harten van andere mensen, zelfs aan hen die overkomen als vijanden.’

‘Innerlijke transformatie kan volgens mij alleen plaatsvinden door heel bewust de keus voor de Vredestichter te maken, waardoor je een kind van hem en de Vredevorst kunt worden. Daarom is het zonde dat hij zich niet expliciet voor de Vredestichter heeft uitgesproken.’

‘Maar in lijn met hem predikte hij wel een boodschap van geweldloosheid; hij zag zelfs af van verbaal geweld. Niet omdat het voorgescreven was, maar omdat hij in de praktijk had gemerkt dat geweld wraakgevoelens oproept, waardoor het zichzelf versterkt. Het slachtoffer heeft eronder te lijden, evenals de geweldpleger en anderen die er onbedoeld mee geconfronteerd worden. “Wie de medemens verminkt, verminkt uiteindelijk zichzelf,” luidde zijn conclusie.’

‘Hij was dus tegen persoonlijk geweld, maar kante hij zich ook tegen oorlogvoering?’

‘Eerst niet, later wel.’

‘Zelfs al zou je oorlog voeren voor een goed doel, bijvoorbeeld om de volgelingen van de Vredestichter te beschermen? Hoe dacht hij daarover?’

‘De weg maakt onderdeel uit van het doel. Al zou je de hele wereld veroverd hebben en onderworpen aan de Vredestichter, het baat je niets. Wie niet de juiste weg bewandelt, bereikt toch niet het goede doel; je kunt nog beter geen duidelijk doel voor ogen hebben en wel de goede weg lopen. Wie de goede weg loopt, komt ongeacht zijn eindvisie altijd goed uit.’

Stefan overdenkt de woorden van Natsumi nog eens grondig. ‘Een eindvisie hoeft ook niet meteen absoluut te zijn. In veel gevallen openbaart deze zich pas ten volle tijdens het volgen van de juiste weg. In ieder geval mag het doel nooit boven de weg gesteld worden; het doel heiligt beslist niet de middelen.’

‘Het doel was voor hem niet heilig; de weg van de liefde en de waarheid vond hij veel belangrijker.’

‘Niet voor niets werden vroeger de eerste volgelingen van de Vredestichter De Weg genoemd. Maar met deze zienswijze zal de Grote Ziel vast niet populair geweest zijn in het Land van Eeden,’ stelt hij nuchter vast.

‘Het zal ook wel uitgemaakt hebben dat hij er niet van overtuigd kon worden dat de Vredestichter uniek was. Hij vond dat de Vredestichter niet anders was als zij die eveneens het wezen van de Allerhoogste geopenbaard hebben. “Het is niet goed als de Allerhoogste door maar één persoon gerepresenteerd wordt; rijkdom krijg je door verscheidenheid, niet door een eenheidsworst,” stelde hij.’

‘Inderdaad zijn er meer geweest die namens de Allerhoogste gehandeld hebben. Maar de Vredestichter was uniek, omdat alleen hij op een volkomen zuivere manier het wezen van de Vredevorst heeft kunnen openbaren. Niemand kwam zo ver dat hij in zijn verzet tegen het kwaad de dood kon overwinnen.’

‘Dat ben ik met je eens. Ik begrijp alleen niet waarom de Grote Ziel ondanks zijn verwerping van het unieke karakter van de Vredestichter zoveel beter was in het uitdragen van zijn boodschap dan zoveel mensen om ons heen. Hoe is dat toch mogelijk?’

‘Ik vermoed dat het komt omdat hij niet gebonden was aan de ballast van de 66 spreuken.’

‘Dat zou de reden kunnen zijn, ja,’ antwoordt Natsumi nadenkend. ‘En dan te bedenken dat hij niet in het Oog van Agapè heeft gekeken. Hij doet mij sterk denken aan de kluizenaar, die vond dat je in de eerste plaats de innerlijke weg moest gaan. De werkelijke verandering begint in jezelf. Maar anders dan de kluizenaar verbond de Grote Ziel het ge-